

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Canllawiau drafft ar gyfer Cwricwlwm i Gymru 2022: adborth

Cyflwyniad

Rydym yn croesawu eich adborth ar y canllawiau drafft ar gyfer Cwricwlwm i Gymru 2022.

Bydd y cyfnod adborth yn dechrau ar 30 Ebrill ac yn gorffen ar 19 Gorffennaf 2019. Byddwn yn edrych ar yr adborth a ddaeth i law ac yn ymateb i themâu'r adborth ar ôl y cyfnod hwnnw.

Byddwn yn defnyddio'r wybodaeth hon i'n helpu i wneud gwaith mireinio pellach ar y canllawiau drafft ar gyfer Cwricwlwm i Gymru 2022, cyn eu cyhoeddi ym mis Ionawr 2020.

Yma, mae cwestiynau cyffredinol a chwestiynau manylach i chi roi adborth arnynt.

Os ydych yn gweithio ym myd addysg neu yn cefnogi'r gwaith o gyflwyno addysg, efallai yr hoffech ymateb i'r cwestiynau manylach sy'n ymdrin â'r cwricwlwm newydd a'r trefniadau asesu, a dysgu proffesiynol. Mae'r cwestiynau hyn yn dechrau'n gyffredinol ac yn mynd yn fwy penodol wrth fynd ymlaen.

Rydym yn argymhell eich bod yn darllen y canlynol cyn ymateb:

- [Canllaw i Gwricwlwm i Gymru 2022](#)
- [Y maes/meysydd dysgu a phrofiad yr ydych eisiau rhoi adborth arnynt](#)
- [Cynigion ar gyfer asesu fel sail i ddatblygu canllawiau statudol.](#)

Bydd pob adborth a gyhoeddir yn ddiennw. Mae cadw eich gwybodaeth bersonol yn ddiogel yn bwysig i ni. Mae ein [polisi preifatrwydd](#) ar y wefan yn esbonio sut yr ydym yn defnyddio'ch gwybodaeth.

Os oes angen cymorth, e-bostiwch CwricwlwmGymru2022@llyw.cymru

Cynulleidfa

Mae'r cwestiynau canlynol yn ein helpu i ddeall eich perthynas chi â'r canllawiau drafft ar gyfer Cwricwlwm i Gymru 2022.

Ydych chi'n gweithio ym myd addysg neu'n cefnogi cyflwyno addysg?

Ydy		Nac ydy	x
-----	--	---------	---

Os 'ydy', pa sefydliad yr ydych yn gweithio ynddo? (Os 'nac ydy', parhewch isod)

Ysgol cyfrwng Cymraeg (Cynradd)	Sefydliad addysg uwch	
Ysgol cyfrwng Cymraeg (Uwchradd)	DAwdurdodau esgobaethol	
Ysgol cyfrwng Cymraeg (Arbennig)	Consortia rhanbarthol	
Ysgol cyfrwng Saesneg (Cynradd)	Awdurdod lleol	
Ysgol cyfrwng Saesneg (Uwchradd)	Darparwr hyfforddiant preifat	
Ysgol cyfrwng Saesneg (Arbennig)	Trydydd sector	
Ysgol ddwyieithog (Cynradd)	Llywodraeth	
Ysgol ddwyieithog (Uwchradd)	Dysgu oedolion yn y gymuned	
gol ganol cyfrwng Cymraeg	Sefydliad dyfarnu	
ol ganol cyfrwng Saesneg	Undeb addysgu	
Uned cyfeirio disgyblion	Corff rheoleiddio (gan gynnwys Arolygiaeth)	
Ysgol arbennig	Corff llywodraethu	
Lleoliad a ariennir nas cynhelir	Arall (nodwch):	
Coleg addysg bellach		

Beth yw eich prif rôl?

Pennaeth (cynradd ac uwchradd)	Canghellor/Is-ganghellor	
Athro	Darlithydd	
Ymarferydd	Arloeswr	
Athro newydd gymhwyso	Llywodraethwr	
Cynorthwydd addysgu	Cynghorydd Herio	
Uwch arweinydd	Swyddog gwella ysgol	
Athro cyflenwi	Arolygydd	
Pennaeth/Dirprwy bennaeth	Arall (nodwch):	

Os nad ydych yn gweithio ym myd addysg neu'n cefnogi cyflwyno addysg, ym mha rinwedd hoffech chi ddarparu adborth?

Rhiant neu ofalwr	Cyflogwr	
Oedolyn 18+ (nid rhiant na gofalwr)	Prentis	
Plentyn neu berson ifanc (dan 18)	Arall (rhowch fanylion):	x
Myfyrwr/academaidd	Swyddog Addysg Eglwys Bresbyteraidd Cymru/Cyngor Eglwysi Rhyddion Cymru	

Ydych chi'n rhoi adborth ar ran grŵp neu sefydliad?

Ydy	x	Nac ydy	
-----	---	---------	--

Os 'ydy, nodwch hynny.

Eglwys Bresbyteraidd Cymru a Chyngor Eglwysi Rhyddion Cymru

Adran A - Cwestiynau cyffredinol

A1. Yn eich barn chi, i ba raddau y bydd [canllawiau drafft Cwricwlwm i Gymru 2022](#) yn helpu plant a phobl ifanc i ddod yn:

- ddysgwyr galluog, uchelgeisiol
- unigolion iach, hyderus
- dinasyddion egwyddorol, gwybodus
- cyfranwyr mentrus, creadigol?

Cytuno'n gryf	Cytuno	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Anghytuno	Anghytuno'n gryf
	x			
<p>Sylwadau: Mae hyn yn ddibynnol ar y ddarpariaeth a'r gefnogaeth fydd ar gael i athrawon a bod hyn yn cael ei fonitro'n drwyadl ar lefel awdurdod lleol/consortia ac Estyn.</p> <p>Mae'r ymadrodd 'dinasyddion egwyddorol' yn wan ei bwyslais o'i gymharu â'r fersiwn Saesneg sy'n defnyddio'r term 'ethical'. Rydym o'r farn y dylid defnyddio'r term 'dinasyddion moesol'. Hefyd, o ystyried yr heriau cyfoes sy'n wynebu'r byd a bod persbectif '..Cymru a'r byd ..' yn rhan o gynnwys y pwynt bwled hwn, rydym o'r farn y byddai'n briodol cynnwys y gair 'ysbrydol' ar ddechrau'r ymadrodd hwn. Awgrymwn 'Dinasyddion ysbrydol, moesol, gwybodus Cymru a'r byd;..'</p>				

A2. Gan edrych ar y datganiadau o'r hyn sy'n bwysig, i ba raddau y maent yn crynhoi'r blaenoriaethau ar gyfer dysgu plant a phobl ifanc, yn eich barn chi?

Cytuno'n gryf	Cytuno	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Anghytuno	Anghytuno'n gryf
	x			
<p>Sylwadau: Dim sylw pellach.</p>				

A3. Yn eich barn chi, a fyddai modd gwella [canllawiau drafft Cwricwlwm i Gymru 2022](#)?

Oes	x	Nac oes	
-----	---	---------	--

Os felly, sut y gellid eu gwella?

Rydym yn siomedig fod 'datblygiad ysbrydol, moesol disgyblion' yn cael ei anwybyddu yn y canllawiau drafft hyn. Gellid yn rhwydd fod wedi ei gynnwys o dan y teitl 'Cynllunio ar gyfer dysgu' ar gyfer pob pwynt 'Yr Hyn Sy'n Bwysig'.

A4. I ba raddau y mae'r cynigion asesu yn helpu lleoliadau ac ysgolion i nodi cryfderau a chyflawniadau dysgwyr a'r meysydd i'w gwella er mwyn iddynt allu helpu dysgwyr i wneud cynnydd drwy nodi'r camau nesaf?

Arbennig o gefnogol	Cefnogol iawn	Cefnogol	Gweddol gefnogol	Ddim yn gefnogol o gwbl
	x			

Sylwadau:

Mae'r cynigion asesu yn darparu arwyddbost eglur ac arweiniad defnyddiol iawn ar y mater hwn.

A5. Mewn perthynas ag adrodd i rieni a gofalwr, rhannwch eich barn gyda ni ar:

- rôl dysgwyr wrth gyfrannu at y broses adrodd
- rôl rhieni/gofalwyr yn y broses adrodd
- yr wybodaeth y byddech am ei chynnwys.

Y ddau bwynt bwled cyntaf – cefnogol iawn.

Does dim sylw gennym am y trydydd pwynt bwled.

B1. Pa mor ddefnyddiol fyddai [canllawiau drafft Cwricwlwm i Gymru 2022](#) i chi wrth ddatblygu cwricwlwm ar gyfer eich dysgwyr?

Arbennig o ddefnyddiol	Defnyddiol iawn	Defnyddiol	Gweddol ddefnyddiol	Ddim yn ddefnyddiol o gwbl
	x			

Sylwadau:

Croesawn y bwriad i greu 'Fframwaith' atodol ar gyfer Addysg Grefyddol er mwyn helpu athrawon i ddatblygu'r cwricwlwm hwnnw ar gyfer dysgwyr.

Mae'r bwriad i gael '..fframwaith i gefnogi Addysg Grefyddol ..' yn un pwysig a gwerthfawr ond pwy fydd yn sicrhau y bydd yn cael ei gyflwyno a'i fonitro i'r safon uchaf posib yn yr ysgolion? Gan ystyried fod ond 2 allan o 22 awdurdod lleol yng Nghymru bellach ag ymgynghorydd Addysg Grefyddol arbenigol i arwain ar y mater hwn, mae hyn yn achos pryder gwirioneddol i ni. Rydym o'r farn y dylai Llywodraeth Cymru ddarparu cyllid digonol i sicrhau bod y cwricwlwm newydd cyffrous hwn yn cael ei gyflwyno mewn modd safonol, bod athrawon yn derbyn yr hyfforddiant angenrheidiol a bod y cynllun yn cael ei fonitro a'i gefnogi'n bwrpasol trwy benodi ymgynghorwyr Addysg Grefyddol arbenigol llawn amser fyddai'n gweithio yn yr awdurdodau lleol.

Hefyd, ym mha fodd mae darparwyr ac athrawon meysydd pynciol eraill yn cael eu helpu i ddatblygu eu cwricwlwm nhw eu hunain?

B2. Yn eich barn chi, i ba raddau y mae [canllawiau drafft Cwricwlwm i Gymru 2022](#) yn galluogi pob plentyn a pherson ifanc i gael amrywiaeth eang o brofiadau dysgu?

Efallai y byddwch am ystyried y dysgu ar draws y disgyblaethau a'r pynciau gwahanol sy'n rhan o faes dysgu a phrofiad.

Arbennig o dda	Da iawn	Da	Gweddol dda	Ddim yn dda
			x	

Sylwadau:

Gweler ein sylw yn A3 Adran A.

B3. Yn eich barn chi, i ba raddau y mae [canllawiau drafft Cwricwlwm i Gymru 2022](#) yn galluogi pob plentyn a pherson ifanc i arbenigo mewn disgyblaeth neu bwnc penodol o 14 oed?

Arbennig o dda	Da iawn	Da	Gweddol dda	Ddim yn dda
		x		
<p>Sylwadau: Mae hyn yn dibynnu i ba raddau mae pynciau penodol wedi'u cyflwyno'n drwyadl ac yn safonol yn y cyfnod cyn 14 oed yn enwedig felly os yw'r addysgu yn thematig. Mae'r canllawiau yn y ddogfen 'Dyfiaethau' yn cyflwyno canllawiau defnyddiol y gellid adeiladu arno yn e.e. y Fframwaith Addysg Grefyddol a Maes Llafur Cytun awdurdod lleol.</p>				

B4. Nod [canllawiau drafft Cwricwlwm i Gymru 2022](#) yw helpu ymarferwyr ac athrawon i ddylunio cwricwlwm sy'n benodol i blant a phobl ifanc. I ba raddau y bydd hyblygrwydd a chefnogaeth ar gael i ymarferwyr ac athrawon wneud hyn?

Cytuno'n gryf	Cytuno	Ddim yn cytuno nac yn anghytuno	Anghytuno	Anghytuno'n gryf
		x		
<p>Sylwadau: Mae hwn yn gwestiwn hollbwysig wrth asesu llwyddiant neu fethiant y Cwricwlwm Newydd i Gymru. Mae'r cynllun mewn egwyddor yn edrych yn ddigon hyblyg ond beth fydd y gefnogaeth i ymarferwyr ac athrawon? Bydd angen cynlluniau hyfforddi ar gyfer athrawon ac ymgynghorwyr pwnc-benodol i arwain a monitro safon y ddarpariaeth newydd, h.y. bydd angen cefnogaeth ariannol sylweddol i sicrhau llwyddiant.</p>				

B5. Yn eich barn chi, i ba raddau y mae [canllawiau drafft Cwricwlwm i Gymru 2022](#) yn helpu dysgwyr i feithrin sgiliau yn y cyfrifoldebau trawsgwricwlaidd (llythrennedd, rhifedd a chymhwysedd digidol) a themâu trawsbynciol eraill (e.e. y dimensiwn Cymreig a phersbectif rhyngwladol, sgiliau ehangach, gyrfaoedd a phrofiadau sy'n gysylltiedig â gwaith, addysg cydberthynas a rhywioldeb)?

Arbennig o dda	Da iawn	Da	Gweddol dda	Ddim yn dda
			x	
<p>Sylwadau: Bydd angen canllawiau pellach yn y dyfodol i sicrhau llwyddiant. Does dim sôn yma am hyrwyddo datblygiad ysbrydol, moesol disgyblion. Ai bwriad Llywodraeth Cymru yw anghofio/dileu'n llwyr y dimensiwn hwn o'r cwricwlwm?</p>				

B6. Sut y gellid mireinio'r fframweithiau trawsgwricwlaidd ([Y Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd a'r Fframwaith Cymhwysedd Digidol](#)) er mwyn helpu i feithrin llythrennedd, rhifedd a chymhwysedd digidol ym mhob rhan o'r cwricwlwm newydd?

Dim sylw.

B7. Yn eich barn chi, i ba raddau y bydd canllawiau'r [meysydd dysgu a phrofiad](#) yn helpu plant yn ystod blynyddoedd y Cyfnod Sylfaen?

Arbennig o dda	Da iawn	Da	Gweddol dda	Ddim yn dda
Sylwadau: Dim sylw.				

B8. Yn eich barn chi, i ba raddau y mae [canllawiau drafft Cwricwlwm i Gymru 2022](#) yn helpu ac yn galluogi dysgwyr i wneud cynnydd ar gyflymder priodol i'w datblygiad o fewn y maes dysgu a phrofiad rhwng 3 ac 16 oed?

Arbennig o dda	Da iawn	Da	Gweddol dda	Ddim yn dda
Sylwadau: Dim sylw.				

B9. Yn eich barn chi, i ba raddau y bydd [canllawiau drafft Cwricwlwm i Gymru 2022](#) yn darparu sail er mwyn helpu pobl ifanc i wneud cynnydd ar ôl 16 oed?

Arbennig o dda	Da iawn	Da	Gweddol dda	Ddim yn dda
			x	

Mae'r canllawiau yn y ddogfen 'Dynaethau' yn cyflwyno ysgerbwd defnyddiol y gellid adeiladu arno e.e. yn y 'Fframwaith' Addysg Grefyddol a Maes Llafur Cytun awdurdod lleol.

B10. Dylid rhoi blaenoriaeth i asesiadau ffurfiannol yn y cwricwlwm newydd. I ba raddau y mae'r [cynigion asesu](#) yn hyrwyddo'r egwyddor hon?

Arbennig o dda	Da iawn	Da	Gweddol dda	Ddim yn dda
	x			

Sylwadau:

Fe ddylid rhoi blaenoriaeth i asesiadau ffurfiannol yn y cwricwlwm newydd. Mae'r cynigion asesu yn anelu at wneud hyn.

B11. Mae'r [cynigion asesu](#) yn cynnig dull cymedroli ehangach – gan gefnogi deialog proffesiynol o ran natur cynnydd, dewis gweithgareddau dysgu ac asesu priodol, yn ogystal â sicrhau dealltwriaeth gyffredin o enghreifftiau o gyflawniad yng nghyd-destun y deilliannau cyflawniad.

Sut y byddech yn rhagweld y byddai eich lleoliad / ysgol yn rhoi'r dull hwn ar waith? Yn eich barn chi, pa gymorth pellach y byddai ei angen?

Dim sylw.

12. Pa faterion ymarferol sy'n effeithio ar leoliadau ac ysgolion y mae angen i ni fod yn ymwybodol ohonynt os caiff y [cynigion asesu](#) eu rhoi ar waith?

Dim sylw.

B13. Yn eich barn chi, pa oblygiadau sy'n deillio o [canllawiau drafft Cwricwlwm i Gymru 2022](#) o ran eich anghenion [datblygiad proffesiynol](#) chi a'ch cydweithwyr mewn perthynas â'r canlynol:

- yr effaith ar arfer addysgegol
- goblygiadau cynllunio ar gyfer cwricwlwm wedi'i lywio gan ddibenion
- gofynion dysgu proffesiynol sy'n gysylltiedig ag addysgeg
- datblygu trefniadau cydweithredu yn yr ysgol a rhwng ysgolion
- meysydd dysgu proffesiynol penodol sy'n gysylltiedig â'r meysydd dysgu a phrofiad
- cyfleoedd i ddulliau ymholi proffesiynol ategu'r gwaith o gyflwyno'r cwricwlwm newydd?

Dim sylw.

B14. Pa heriau a chyfleoedd dysgu proffesiynol sy'n gysylltiedig â rhoi egwyddorion y [cynigion asesu](#) drafft ar waith?

Rydym o'r farn y bydd gweithredu'r cynigion asesu hyn yn golygu llai o addysgu cynnwys. Bydd angen i athrawon felly roi dipyn o feddwl i beth yn union fydd yn cael ei addysgu.

Adran C – Penodol: Meysydd dysgu a phrofiad

C1. Os hoffech ddarparu adborth penodol yn ymwneud ag un neu fwy o feysydd dysgu a phrofiad penodol, gwnewch ddetholiad ac ychwanegwch eich sylwadau isod.

Celfyddydau Mynegiannol		leithoedd, Llythrennedd a Chyfathrebu	
Dyniaethau	x	Mathemateg a Rhifedd	
Iechyd a Lles		Gwyddoniaeth a Technoleg	

Sylwadau (os dewiswch mwy nag un maes dysgu a phrofiad nodwch bod sylwad)

Addysg Grefyddol

Sylw ar y term 'anghrefyddol' sydd yn y ddogfen 'Dyniaethau' e.e.t. 17, 25 ac yn natganiadau y camau cynnydd. O ystyried bod y cyd-destun yn un addysgol rydym o'r farn y dylid mabwysiadu 'nad ydynt yn grefyddol' fel y term Cymraeg am 'non-religious'. Mae'r term 'anghrefyddol' â naws ymosodol, negyddol yn perthyn iddo ac yn anaddas i gyd-destun addysgol.

Rydym hefyd o'r farn y dylid parhau gyda gwersi gorfodol Addysg Grefyddol ar ôl 16 oed.

Dogfen 'Y Dyniaethau'

t.17 – Rydym yn croesawu'r ffaith y bydd Addysg Grefyddol yn parhau'n bwnc gorfodol ac na fydd newid yn y gofyniad i ysgolion gyflwyno'r maes llafur cytun.

t.17 - Rydym yn gefnogol i'r syniad bod Addysg Grefyddol yn cael ei gadw fel gofyniad statudol i blant o 3 oed ymlaen, a'i fod yn rhan o MDPH y Dyniaethau.

t.17 - Beth mae 'rhoi ystyriaeth i fydolygon anghrefyddol' yn ei olygu wrth gynllunio'r cwricwlwm Addysg Grefyddol? Hefyd, pwy sydd i benderfynnu beth mae hyn yn golygu wrth addysgu Addysg Grefyddol, e.e. faint o amser y cwricwlwm sydd i'w glustnodi ar gyfer y safbwyntiau hyn ac i ba oedran mae disgyblion i'w cyflwyno i fydolygon anghrefyddol?

t.69 – Wrth ystyried brawddeg olaf t.60, mae'r sylw ar dudalen 69 (bwled pwynt 3 ar ben y dudalen) 'nad oes gan bawb yr un credoau ac y gall hyn achosi gwrthdaro ac anghytuno' yn llinell llawer rhy negyddol. Sylwer hefyd nad oes datganiad negyddol tebyg yng ngweddill y pwyntiau bwled o dan y teitl 'Dylai dysgwyr wybod:' (t.68). Awgrymwn 'nad oes gan bawb yr un credoau ac y gall hyn fod yn gadarnhaol ac yn negyddol'.

C2. I ba raddau y mae'r camau cynnydd ym [Maes Dysgu a Phrofiad Mathemateg a Rhifedd](#) yn cyfleu'r galluedd a nodir yn yr egwyddorion cynnydd?

Arbennig o dda	Da iawn	Da	Gweddol dda	Ddim yn dda
Sylwadau: Dim sylw.				

C3. I ba raddau y mae'r adrannau dysgu ym Maes Dysgu a Phrofiad Ieithoedd, Llythrennedd a Chyfathrebu yn rhoi cyfleoedd i ddysgwyr feithrin sgiliau trawsieithu?

Arbennig o dda	Da iawn	Da	Gweddol dda	Ddim yn dda
Sylwadau: Dim sylw.				

C4. I ba raddau y mae'r canllawiau ym Maes Dysgu a Phrofiad Ieithoedd, Llythrennedd a Chyfathrebu yn rhoi cyfleoedd i ddatblygu'r broses o gaffael a dysgu ieithoedd?

Arbennig o dda	Da iawn	Da	Gweddol dda	Ddim yn dda
Sylwadau: Dim sylw.				

C5. I ba raddau y mae'r canllawiau Maes Dysgu a Phrofiad Iechyd a Lles yn cefnogi dull gweithredu ysgol gyfan mewn perthynas â sicrhau iechyd a lles?

Arbennig o dda	Da iawn	Da	Gweddol dda	Ddim yn dda
Sylwadau: Dim sylw.				

A hoffech wneud unrhyw sylwadau pellach neu roi adborth ar unrhyw beth arall?

Rydym yn gwbl gefnogol i'r canllawiau sy'n ymwneud â'r Dimensiwn Cymreig.

Rydym yn siomedig nad yw elfennau trawsgwicwlaidd 'datblygiad ysbrydol, moesol disgyblion' i'w gweld yn y dogfennau hyn.

Dychwelyd erbyn 19 Gorffennaf 2019

Ebost: CwricwlwmGymru2022@llyw.cymru
Anfonwch at: **Adborth Cwricwlwm i Gymru 2022**
Is-adran Cwricwlwm ac Aseu
Llywodraeth Cymru
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ